

Številka: 018-057/2023-9
Datum: 27. 6. 2023

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011, s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Marka Medveda, kot predsednika senata, ter Aleksandra Petrovčiča in Igorja Luzarja, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Priklop na Mrzlek*«, na podlagi zahtevka za revizijo, ki sta ga vložili družbi JHP projektne rešitve d.o.o., Cesta talcev 5, Domžale in CIMMEX Inženiring in trgovina d.o.o., Vojkova cesta 8, Solkan (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, Kanal (v nadaljevanju: naročnik), dne 27. 6. 2023

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugodi in se v celoti razveljavi postopek oddaje javnega naročila »*Priklop na Mrzlek*«, objavljen na Portalu javnih naročil 27. 2. 2023, pod številko objave JN001029/2023-W01.
2. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške pravnega varstva v višini 1.000,00 EUR v roku 15 dni od prejema tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila, pod izvršbo. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik je obvestilo o javnem naročilu, ki ga oddaja po postopku naročila male vrednosti, 27. 2. 2023 objavil na Portalu javnih naročil, pod št. objave JN001029/2023-W01.

Zoper razpisno dokumentacijo je vlagatelj 21. 3. 2023 vložil zahtevek za revizijo. Predlaga, da se postopek oddaje predmetnega javnega naročila delno ali v celoti razveljavi ter zahteva povrnitev stroškov pravnega varstva.

Vlagatelj navaja, da so tehnične zahteve določene nezakonito, saj jih lahko izpolnijo le preferirani proizvodi proizvajalca Saint-Gobain PAM. Naročnik je tako onemogočil oddajo ponudb vsem potencialnim ponudnikom, ki bi bili sicer v celoti usposobljeni izvesti predmet javnega naročila.

Vlagatelj zatrjuje, da je tehnična zahteva, v skladu s katero morajo biti cevi in fazonski kosi od istega proizvajalca, neupravičena in neutemeljena ter v nasprotju z Zakonom o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3). Citira naročnikov odgovor glede obojčnih spojev (objavljen na Portalu javnih naročil 15. 3. 2023 ob 12.31) in zatrjuje, da pavšalen odgovor ne vzdrži pravne presoje in ne predstavlja upravičene pravne podlage za omejevanje ponudb z enakovrednimi proizvodi. Navaja, da je standard za cevi in fazonske kose isti, in sicer gre za standard SIST EN 545:2011. V kolikor je proizvod proizveden skladno s tem standardom, to pomeni, da gre za povsem kompatibilen proizvod, ne glede na proizvajalca. Navedeno pomeni, da je fazonski kos proizvajalca A, ki je proizveden skladno s tem standardom, povsem kompatibilen s cevjo proizvajalca B, če je ta prav tako proizvedena skladno z navedenim standardom. Naročnikovo zatrjevanje na Portalu javnih naročil, da bo z izpodbijano zahtevo podaljšal pričakovano življenjsko dobo, zmanjšal tveganje okvar na minimum in s tem znižal stroške v življenjski dobi, zato ne vzdržijo niti tehnične niti pravne presoje. Takšnega pavšalnega naročnikovega stališča ne dokazujejo nobene raziskave, prav tako naročnik tovrstnih spoznanj in zaključkov ne more opredeliti niti na lastnih izkušnjah, saj so te drugačne od zahtev iz konkretnega javnega naročila. Enako velja tudi za ostale naročnike istovrstnih naročil v Sloveniji. Na podlagi lastnih izkušenj bi naročnik lahko kvečjemu zaključil, da je tovrstna zahteva brez kakršnekoli osnove v praksi. Vlagatelj opozarja na več naročnikovih istovrstnih projektov v obdobju zadnjih pet let (Kanalski vrh, Kanal nad Kanalom, Cvetrež, Vodovod Grad, Hoje - Testeni), kjer so bile uporabljene cevi različnih proizvajalcev (Svobodny Sokol Rusija, Sertubi Italija, Hanyco Iran, Electrosteel Indija) v kombinaciji s fazonskimi kosi različnih proizvajalcev (Hanyco Iran, MZT Skopje, MIV Varaždin in Materbud Poljska), pri čemer ni bilo identificiranih težav pri delovanju, saj vodovodi že več let brezhibno in nemoteno delujejo tako v mehanskem kot sanitarnem aspektu. Vlagatelj prilaga tabelo petih proizvajalcev sistemov (Saint-Gobain PAM, Duktus, Sertubi, Electrosteel in Hanyco) in navaja, da noben izmed njih ne izpolnjuje vseh naročnikovih tehničnih zahtev, niti preferirani proizvajalec Saint-Gobain PAM, saj ne ponuja MMK kosa 30° DN 150. Navedeno pa pomeni, da je naročnik tehnične specifikacije določil v nasprotju z določbo 68. člena ZJN-3. Vlagatelj nadalje oporeka še zahtevi, v skladu s katero morajo imeti cevi na notranji strani cementno oblogo v skladu s SIST EN 545:2011. Zatrjuje, da je zahteva glede CE certifikata neustrezna, saj je uporaba CE certifikata aplikativna zgolj za primere prodaje cementa kot finalnega proizvoda in ne za namene surovine za izdelavo cementne malte v finalnem proizvodu cevi. Pojasnjuje, da je navedeno preveril tudi pri Slovenskem inštitutu za standardizacijo, kjer da je bilo pojasnjeno enako (vlagatelj prilaga odgovor navedene institucije). Vlagatelj je zato prepričan, da je razpisna dokumentacija tudi v tem delu nezakonita.

Naročnik je s sklepom št. 430-0017/2022-18 z dne 22. 3. 2023 vlagateljev zahtevk za revizijo zavrgel in zavrnil zahtevo za povrnitev stroškov. Zoper sklep o zavrženju zahtevka za revizijo je vlagatelj pravočasno vložil pritožbo (vloga z dne 28. 3. 2023). Državna revizijska komisija je s sklepom št. 018-039/2023-4 z dne 12. 4. 2023 pritožbi ugodila in razveljavila naročnikov sklep o zavrženju zahtevka za revizijo ter naložila naročniku, da mora o zahtevku za revizijo, ob ugotovitvi izpolnjevanja procesnih predpostavk, odločiti v skladu s prvim odstavkom 28. člena ZPVPJN.

Naročnik je z dokumentom št. 430-0017/2022-23 z dne 21. 4. 2023 zahtevk za revizijo zavrnil in posledično zavrnil tudi vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva. Navaja, da je tehnične specifikacije določil tako, da je vsem gospodarskim subjektom zagotovil enak dostop do razpisanega javnega naročila. Navaja, da je pri tem upošteval 68. člen ZJN-3, kakor tudi temeljna načela, saj je dopustil, da so lahko poleg primeroma navedenih proizvodov ponujeni tudi enakovredni produkti. Naročnik citira 10. točko poglavja 3.1.2 Tehničnih specifikacij in navaja, da je pomensko enako navodilo podal tudi na 86. strani razpisne dokumentacije, kjer je navedel, da lahko ponudniki ponudijo enakovredne proizvode. Naročnik ugotavlja, da je vlagatelj v nasprotju sam s sabo, saj zatrjuje, da sporne tehnične zahteve izpolnjuje le proizvajalec Saint-Gobain PAM, hkrati pa navaja, da niti slednji ne more zadostiti vsem tehničnim zahtevam. Naročnik pojasnjuje,

da je predmet javnega naročila izgradnja vodovoda za oskrbo s pitno vodo dela prebivalcev Občine Kanal ob Soči. Zato je pomembno, da je vodovodni sistem brezhiben in ne dopušča odstopanj v kvaliteti, ki bi lahko vplivala na oporečnost pitne vode v sistemu. Iz tehničnega vidika so spoji najšibkejši člen vsakega cevne sistema, zato je posebno pozornost namenil fazonskim kosom, s katerimi se spajajo cevi. Z izpodbijano zahtevo želi zagotoviti neoporečnost pitne vode v sistemu, povečati zanesljivost sistema na daljši rok, podaljšati življenjsko dobo sistema ter zmanjšati tveganja možnih okvar. Na ta način bo zagotovljena ustrezna kvaliteta spoja in s tem funkcionalnost ter zanesljivost celotnega cevne sistema, skupaj s fazonskimi kosi. Naročnik še navaja, da s postavljeno zahtevo zagotavlja enovito kvaliteto sistema, ki ni odvisna od posameznih elementov, dobavljivost rezervnih delov in lažje uveljavljanje morebitnih reklamacijskih zahtevkov. S tehničnega vidika so spoji najšibkejši člen vsakega vodovodnega sistema, zato se morebitne okvare in puščanja dogajajo ravno na teh mestih. Za odpravo napak v garancijskem roku je odgovoren izvajalec vodovodnega sistema, ki pa ne bo imel možnosti uveljavljanja reklamacije, v kolikor bosta fazonski kos in cev od različnih proizvajalcev, saj bosta poskušala odgovornost prenesti drug na drugega. Izzivi izvajalca, še ugotavlja naročnik, pa se bodo po poteku jamčevalnega obdobja prenesli nanj, čemur se želi izogniti. Naročnik še navaja, da s predmetnim javnim naročilom oddaja v izvedbo funkcionalno zaokroženo celoto vodovodnega sistema, zato zahtevani standardi in kvaliteta niso odvisni od prej izvedenih projektov. Tudi dejstvo, da so tehnične zahteve v tem postopku drugačne, kot so bile v predhodnih postopkih javnega naročanja za podoben predmet, ne pomeni kršitve, saj bi takšno stališče oviralo napredek in nadaljnji razvoj ter slej kot prej povzročilo tudi nedoseganje novejših standardov. Naročnik opozarja na odgovore na Portalu javnih naročil št. 19, 20 in 21 ter navaja, da je z njimi dopustil, da so fazonski kosi standardne izvedbe s prirobničnim spojem lahko tudi od drugih proizvajalcev. Ugotavlja, da vlagatelj zmotno navaja, da proizvajalec Saint-Gobain PAM ne proizvaja tudi kosa 30° DN 150 (naročnik v dokaz prilaga prilogo A). Naročnik še navaja, da tudi proizvajalca Sertubi (Jindal) in Hanyco izpolnjujeta postavljene zahteve, saj proizvajata cevi, ki so na notranji strani zaščitene s cementno oblogo v skladu s SIST EN 545:2011 (naročnik v dokaz prilaga prilogi B in C). Naročnik tudi navaja, da je zahtevo, ki se nanaša na cementno oblogo cevi, razširil z odgovori št. 19, 20 in 21, s katerimi je med drugim zahteval, da mora biti cementna obloga narejena s pitno vodo, cement CEM III ex BFC pa mora biti v skladu z EN 197 s CE oznako. Z navedenim, poudarja naročnik, je zahtevo razširil na vse cimente tipa A, B in C, saj vsi trije tipi spadajo v skupino plavžnih cementov CEM III po standardu EN 197-1. Predmetna zahteva je strokovno in objektivno opravičljiva. Dejstvo je namreč, da se je notranja cementna obloga iz mešanice večine Blast Furnace (plavžnega) cementa in manjšega dela Portland cementa pri večini evropskih proizvajalcev cevi iz nodularne litine izkazala kot najbolj primerna za uporabo transporta vode. Ker je Blast Furnace cement odpornejši na substance, raztopljene v vodi, je v obravnavanem primeru zahtevana najboljša kombinacija obeh. Naročnik še navaja, da se CE oznaka podeljuje proizvodom, ki so dani na trg in zagotavlja skladnost s standardi in ustreznost izdelka s tehničnimi navedbami/deklaracijo. Sporna zahteva (da mora biti notranja obloga izdelana s pitno vodo in cementom, ki ima CE oznako) ni diskriminatorna, saj cement sam po sebi predstavlja končni proizvod, ki se že po naravi uporablja za izvedbo nadaljnjih proizvodov/storitev. S postavljeno zahtevo, zatrjuje naročnik, bo dobil zagotovilo, da je proizvajalec pri izdelavi notranje obloge uporabil cement, kot končni proizvod, ki ima oznako CE, s katero izkazuje lastnosti vgrajenega cementa. Naročnik še navaja, da vlagatelj (ki je dobavitelj elementov, ki se uporabljajo za sestavo vodovodnih sistemov) v zahtevku za revizijo ni navedel, zakaj ne more ponuditi fazonskih kosov in cevi od istega proizvajalca, saj je sicer po naravi stvari logično, da v primeru zastopstva proizvajalca dobavljaš vse njegove izdelke.

Vlagatelj se je z vlogo z dne 24. 5. 2023 opredelil do sklepa o zavrnitvi zahtevka za revizijo (Odgovor na naročnikovo zavrnitev revizijskega zahtevka). Vztraja pri pravovarstvenem predlogu in očitkih iz zahtevka za revizijo ter se dodatno opredeljuje do naročnikovih navedb. Navaja, da naročnik ni dovolj jasno opredelil možnosti, da lahko ponudnik ločeno ponudi tip proizvoda, ki

mora biti enakovreden. Zato je razpisna dokumentacija nejasna, poleg tega proizvoda, ki je enakovreden proizvodu iz tehničnih specifikacij, ni mogel ponuditi, saj v specifikacijah predračuna ni prostora za ločene ponudbe enakovrednih proizvodov. Da enakovrednega proizvoda ne more ponuditi, pa je zlasti posledica zahteve, da morajo biti cevi in fazonski kosi od istega proizvajalca. Vlagatelj še navaja, da je bila razpredelnica iz zahtevka za revizijo pripravljena na podlagi podatkov iz aplikacije Si Stat, uvoz iz držav v Slovenijo, po tarifni številki 73030010, ki velja za cevi in votle profile iz litega železa. Seznam proizvajalcev vključuje vse proizvajalce (iz držav izvoznic), ki so stalno prisotni na slovenskem trgu. Na skupnem evropskem trgu sta prisotna še dva proizvajalca: Tata iz Indije, ki ne izpolnjuje pogoja dolžine cevi (6m) in Svobodny Sokol iz Rusije, ki je pod embargom. Vlagatelj zatrjuje, da gre za točne in utemeljene podatke, ki so dostopni na spletu. Vlagatelj se strinja z naročnikom, da so spoji najšibkejši člen vsakega cevne sistema, vendar pri tem opozarja, da proizvajalci tesnost spojev cevi s fazonskimi kosi testirajo po istem standardu, in sicer po postopku tipskih preizkušanj, kar pomeni, da proizvajalci ne testirajo vsak proizvedeni fazonski kos skupaj s cevjo. Tesnost vseh spojev v izgrajenem vodovodnem sistemu se testira s tlačnim preizkusom, ki ga mora zagotoviti izvajalec vodovoda. Navedeno pa pomeni, da so nekvalitetni spoji zlasti posledica nestrokovnega ravnanja izvajalcev ali nespoštovanja proizvajalčevih navodil za njihovo vgradnjo. Zato izpodbijana zahteva ne prispeva k brezhibnemu delovanju vodovoda. Poleg tega dobava fazonskih kosov in cevi različnih proizvajalcev ne slabša naročnikovega položaja, saj mu ponudnik daje garancijo ne glede na proizvajalca zadevnega elementa, naročnik pa tudi ni v pogodbenem odnosu s proizvajalcem, saj je uveljavljanje garancijskih in reklamacijskih zahtevkov naloga izvajalca (ponudnika). Da ne obstojijo upravičeni in utemeljeni razlogi za postavitev izpodbijane zahteve, pa je razvidno tudi iz predhodno izvedenih postopkov, v katerih naročnik takšne zahteve ni postavil. Ker pa je naročnik zahteval, da so izpolnjene vse tehnične zahteve, na trgu ni velikega števila usposobljenih ponudnikov. Vlagatelj ponovno poudarja, da so tehnične zahteve prilagojene proizvajalcu Saint-Gobain PAM, pri čemer opozarja, da naročnik le pri FF kosih ne zahteva vrtljive prirobnice, saj jih FF kosi preferiranega ponudnika nimajo. Navaja še, da so naročnikove navedbe v zvezi s CE certifikatom in standardom SIST brezpredmetne, saj Uredba EU št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta v 10. členu določa, da so za zagotavljanje preglednih in razumljivih informacij o določbah, ki veljajo na njihovem ozemlju ter za izpolnjevanje osnovnih zahtev za gradbene objekte, pristojne kontaktne točke, naročnik pa ni kontaktna točka. Vlagatelj še dodaja, da je naročnik z določitvijo točno določenega tipa cementa znotraj povezanega standarda SIST-EN 791-1 postavil nesorazmerno zahtevo, ki ni bistveno povezana s predmetom javnega naročanja, kar je razvidno tudi iz elektronskega sporočila direktorja družbe Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica d.d., upravljavca črpališča Mrzlek, ki ga povzema. Vlagatelj zaključuje z ugotovitvijo, da je v obravnavanem primeru nerazumljivo, neupravičeno in nedopustno, da naročnik lokalnega vodovoda ne dopušča vgradnje (t)istih tipov cementa, ki so dovoljeni v vsem preostalem vodovodnem sistemu, ki se napaja iz črpališča Mrzlek.

Ker vlagatelj vloge z dne 23. 5. 2023 ni posredoval naročniku, s čimer ni ravnal v skladu s šestim odstavkom 29. člena ZPVPJN, je navedeno vlogo naročniku 8. 6. 2023 poslala Državna revizijska komisija, naročnik pa je nanjo odgovoril z vlogo, ki jo je Državna revizijska komisija prejela 16. 6. 2023 (Odgovor naročnika na vlogo vlagatelja v revizijskem postopku). Naročnik navaja, da je vlagatelj šele v vlogi, s katero se je opredelil do sklepa o zavrnitvi zahtevka za revizijo, navedel, da je pri navedbi proizvajalcev uporabil podatke iz aplikacije Si Stat. Navaja tudi, da je življenjska doba cevne sistema bistveno daljša od garancijske dobe, ki jo ponujajo izvajalci ter da se po preteku garancijske dobe stroški vzdrževanja povečajo, v tem času pa bo moral sam poskrbeti za nemoteno delovanje cevne sistema. Navaja še, da si v praksi ni mogoče predstavljati, da bi moral za zamenjavo 1 km cevne sistema, skupaj s spojnimi elementi, kontaktirati več (lahko celo pet) proizvajalcev. Strinja se z vlagateljem, da lahko zahtevo, v skladu s katero morajo biti cevi in fazonski kosi od istega proizvajalca, izpolni najmanj pet proizvajalcev. Opozarja še, da sodi upravljanje vodovoda v njegovo domeno.

Državna revizijska komisija je dne 26. 6. 2023 prejela odgovor vlagatelja (Dodatni odgovor vlagatelja na naročnikovo zavrnitev revizijskega zahtevka). Vlagatelj vztraja pri pravovarstvenem predlogu in očitkih iz zahtevka za revizijo in opredelitvene vloge ter se dodatno opredeljuje do naročnikovih navedb.

Naročnik je dne 26. 6. 2023 Državno revizijsko komisijo obvestil, da se na zadnjo vlagateljevo vlogo ne bo odzval in jo hkrati zaprosil, naj o zahtevku za revizijo odloči urgentno.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter preučitvi navedb vlagatelja in naročnika, je Državna revizijska komisija odločila tako, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, ki so navedeni v nadaljevanju.

Predmet obravnavanega javnega naročila je izgradnja vodovoda »Priklop na Mrzlek«: I. faza črpališče Prilesje - Plave most, II. faza Plave most - Ledinca in III. faza Deskle - Vodohran Jurjevo. Naročnik namerava s predmetnim javnim naročilom v naseljih Deskle, Anhovo, Robidni Breg in Močila urediti vodooskrbo z napajanjem iz magistralnega vodovoda DN250 HE Solkan - črpališče Prilesje.

Vlagatelj oporeka dvema naročnikovima zahtevama - zahtevi, v skladu s katero morajo biti ponujene cevi in fazonski kosi od istega proizvajalca ter zahtevi, da morajo biti cevi na notranji strani zaščitene s cementno oblogo v skladu s standardom SIST EN 545:2011 - cementna obloga mora biti narejena s pitno vodo, cement III-B ex BFC pa mora biti v skladu z EN 197-1 s CE oznako (certifikat).

Naročnik s tehničnimi specifikacijami opredeli zahtevane značilnosti (lastnosti) predmeta javnega naročila, ki naj bi izražale njegova pričakovanja glede namena, ki ga želi doseči z izvedbo javnega naročila. Tehnične specifikacije tako določajo zahtevane značilnosti gradnje, storitve ali blaga. V skladu z alinejo b) 23. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3 pomenijo tehnične specifikacije v primeru javnih naročil blaga ali storitev specifikacijo v dokumentu, ki opredeljuje zahtevane značilnosti proizvoda ali storitve. Naročnik je pri oblikovanju tehničnih specifikacij samostojen in jih določi ob upoštevanju lastnih potreb in pričakovanj glede na predmet javnega naročila, pri čemer mora upoštevati pravila, ki jih določa 68. člen ZJN-3. Naročnik je pri opisovanju predmeta javnega naročila omejen tudi s temeljnimi načeli javnega naročanja, pri čemer mora tehnične specifikacije določiti na način, ki zagotavlja konkurenco med ponudniki in njihovo enakopravno obravnavo (5. in 7. člen ZJN-3), hkrati pa mora zahteve določiti v obsegu, ki je potreben in sorazmeren z naravo, vsebino, namenom in obsegom predmeta naročila (8. člen ZJN-3).

Naročniki so v postopkih oddaje javnih naročil upravičeni postavljati zahteve, ki imajo za posledico razlikovanje ponudnikov, vendar le iz razlogov, ki so neposredno povezani s predmetom javnega naročila in so objektivno opravičljivi. Vsaka tehnična specifikacija, ki jo določi naročnik, vpliva na krog gospodarskih subjektov, ki lahko pridobijo javno naročilo, saj že po naravi stvari razlikuje med gospodarskimi subjekti, ki jo lahko (s ponujenim predmetom) izpolnijo, in gospodarskimi subjekti, ki je ne morejo. Vendar ni namen ZJN-3, da bi preprečil vsakršno razlikovanje med gospodarskimi subjekti, temveč le tisto, ki ni skladno z njim (npr. arbitrarno razlikovanje). Naročnik lahko torej z določitvijo tehničnih specifikacij, kljub omejevanju konkurence, ravna skladno z ZJN-3, če ima za to omejevanje objektivno opravičljive in strokovno utemeljene razloge, povezane s predmetom javnega naročila.

Iz načela transparentnosti javnega naročanja (6. člen ZJN-3) izhaja naročnikova dolžnost, da v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila (med drugim) vnaprej določi pogoje za sodelovanje ter opiše in ovrednoti posamezna merila za oddajo javnega naročila. Naročnik mora,

skladno z načelom transparentnosti javnega naročanja, pogoje za sodelovanje in merila za oddajo javnega naročila (kot tudi druge zahteve) v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določiti na jasen, natančen in nedvoumen način oziroma tako, da vsi povprečno usposobljeni in običajno skrbni ponudniki natančno razumejo njihov pomen in jih lahko enako razlagajo ter da lahko naročnik pri pregledu in ocenjevanju ponudb dejansko preveri, ali so ponudbe izpolnjevale zahteve, ki veljajo za zadevno naročilo.

Naročnik je tehnične zahteve, ki se nanašajo na cevi in fazonske kose, navedel na strani 4 (točka A.1.4 Montažerska dela, Splošne zahteve), strani 31. (točka B.1.4 Montažerska dela, Splošne zahteve) in strani 39 (točka C.1.4 Montažerska dela, Splošne zahteve) dokumenta »Specifikacija predračuna«:

»CEVI NL

Tlačne cevi iz nodularne litine (NL) z navadnim ali varovanim sidrnim spojem in EPDM tesnilom, preferiranega tlačnega razreda najmanj C40 (do vključno DN300), C30 (do vključno DN600), dolžina posamezne cevi je 6 m. Vsi spoji morajo biti primerni za tlake minimalno 16 bar oz. 25 bar (skladno s ponudbenim predračunom in spodnjimi specifikacijami ter zahtevami naročnika v razpisni dokumentaciji). Cevi morajo biti izdelane na obojko v skladu s SIST EN 545:2011. Na zunanji strani morajo biti zaščitene z aktivno galvansko zaščito, ki omogoča vgradnjo cevi tudi v agresivno zemljo z zlitino Zn + Al debeline 400 g/m² (v razmerju 85% in ostalo Al in druge kovine) in modrim pokrivnim nanosom, na notranji strani pa s cementno oblogo v skladu s SIST EN 545:2011 (cementna obloga mora biti narejena s pitno vodo, cement tipa CEM III-B ex BFC pa mora biti v skladu z EN197-1 z CE oznako (certifikat)). Druga zunanja zaščita cevi možna le ob izrecni zahtevi v popisu vodovodnega materiala - te cevi morajo biti izdelane skladno s SIST EN 545:2011 - Annex D, točka D.2.3) Cevi morajo biti obvezno opremljene z odgovarjajočimi tesnili v skladu z SIST EN 681-1 (certifikat). Obojčno tesnilo oz. spoj mora biti zaradi zagotovitve kvalitete spoja preizkušen skupaj s cevmi (certifikat). Vse cevi morajo biti od istega proizvajalca.

FAZONSKI KOSI

Fazonski kosi iz nodularne litine na obojko z navadnim ali varovanim sidrnim spojem in EPDM tesnilom. Obojčni fazonski kosi morajo imeti isti spoj kot cevi. Fazonski kosi morajo biti izdelani iz duktilne litine GGG400 v skladu s SIST EN 545:2011, z zunanjo in notranjo epoksi zaščito min. debeline 70 mikronov po postopku kataforeze ali min. 250 mikronov po klasičnem postopku. Glede na zahteve iz popisa upoštevati drugo zunanjo zaščito cevi primerno za vgradnjo v zemljine s prisotnostjo talne vode in z večjo verjetnostjo pojava korozije (skladno s SIST EN 545:2011 - Annex D, točka D.2.3) Opremljeni morajo biti z odgovarjajočimi tesnili v skladu z SIST EN 681-1. Obojčno tesnilo oz. spoj mora biti zaradi zagotovitve kvalitete spoja preizkušen skupaj s fazoni (certifikat). Obojčni fazonski kosi morajo biti od istega proizvajalca kot cevi. Za dimenzije faznov DN50-DN150, PN16. Fazonski kosi iz nodularne litine s prirobnico morajo biti izdelani iz duktilne litine GGG400 v skladu s SIST EN 545:2011, z zunanjo in notranjo epoksi zaščito min. debeline 70 mikronov po postopku kataforeze ali min. 250 mikronov po klasičnem postopku. Prirobnični fazonski kosi standardne izvedbe morajo imeti vrtljivo prirobnico, ostali (samo FF kosi) pa imajo lahko fiksno. Prirobnični fazonski kosi z vrtljivo prirobnico morajo biti istega proizvajalca kot cevi.«

V zvezi z obema izpodbijanima tehničnima zahtevama so bila postavljena štiri vprašanja - vprašanja št. 18, 19, 20 in 21 (vprašanje št. 18 in naročnikov odgovor nanj sta bila objavljena na Portalu javnih naročil 15. 3. 2023 ob 12.27 , preostala tri vprašanja in naročnikov odgovor nanje pa istega dne ob 12.31).

Vprašanje št. 18:

»Prosimo za potrditev, da se za vodovod lahko ponudi enakovredne materiale tistim, ki so navedeni v popisu. Poleg tega pa moramo opozoriti še na zahtevo v popisu, da morajo biti fazonski kosi od istega proizvajalca kot cevi. S tem omejujete konkurenco, saj večina proizvajalcev cevi nima svoje proizvodnje fazonskih kosov, ker gre za povsem drugo tehnologijo litja. Za kompatibilnost cevi in fazonskih kosov skrbi standard EN545:2010, zato je vsaka dodatna zahteva omejevanje konkurence. Torej zanima nas ali lahko ponudimo enakovredne fazonske kose, po standardu EN545:2010.«

Odgovor naročnika:

»Ponudnik mora v ponudbi upoštevati kakovostni razred materialov in opreme določene s projektno dokumentacijo in v ponudbi navesti ponujeni proizvod, če je to primerno. Ločeno lahko ponudnik ponudi tip proizvoda, ki mora biti enakovreden projektno predvidenim s tem, da upošteva možnost, da se investitor odloči za izbor proizvodov, ki so projektno predvideni. V zvezi z dotičnimi fazonskimi kosi pa je vprašanje preuranjeno, saj je to stvar izvedbe naročila in se lahko naročnik (projektant / nadzor) do tega opredeli šele po pregledu ponujenega materiala in spremljajoče dokumentacije, v času izvedbe projekta, pri čemer bo upoštevan prejšnji odstavek.«

V sklopu vprašanja št. 19 so bila med drugim zastavljena štiri podvprašanja, in sicer:

»Vprašanje št. 1:

Ali dovoljujete vgradnjo cevi z notranjo zaščito iz cementa po standardu SIST EN 545:2010 in povezanem standardu SIST EN 197-1? Obrazložitev: Zahtevate, da morajo biti cevi na notranji strani zaščitene s cementno oblogo v skladu s SIST EN 545:2011 (cementna obloga mora biti narejena s pitno vodo, cement tipa CEM III-B ex BFC pa mora biti v skladu z EN197-1 z CE oznako (certifikat)). Osnovni standard SIST EN: 545 in povezani standard SIST EN 197-1 dopušča uporabo cementa različnih tipov. Bo naročniku uspelo dokazati, da za izgradnjo tega vodovoda ustreza samo cement tipa CEM III-B ex BFC in, da mora obvezno imeti CE certifikat. Povemo, da je bilo v obdobju zadnjih 5 let, na območju upravljanja vodovodov občine Kanal, zgrajenih več vodovodov: Kanalski vrh, Kanal nad Kanalom, Cvetrež, Vodovod Grad, Hoje - Testeni. Na teh trasah so bile vgrajene samo cevi s cementnimi oblogami iz cementa tipa CEM III-A in CEM V-A. Zopet vprašanje zakaj se pri tem JN dovoljuje vgradnjo cevi z notranjo zaščito samo iz cementa tip CEM III-B?. Glede CE certifikata pa slednje. Naročniku, verjetno ni poznano, da je obvezna uporaba CE certifikata veljavna samo za primer prodaje cementa, kot finalni proizvod, ne pa za namene surovine za izdelavo cementne malte v finalnem proizvodu cevi.

Vprašanje št. 2:

Ali dovoljujete vgradnjo cevi in fazonskih kosov, ki niso od istega proizvajalca? Obrazložitev. Ta zahteva je po svoji naravi poskus zlorabe definicije standardov. Standard za cevi in fazonske kose SIST EN 545:2010 je isti. S tem je kompatibilnost, ne glede na proizvajalca, zagotovljena. Če naročnik vstraja pri zahtevi, naj navede javno dostopne dokaze, sicer je zahteva neutemeljena. Naročnik ima sam pozitivne izkušnje, saj je v obdobju zadnjih pet let, kot navedeno pod vprašanjem št. 1 izgradil 6 vodovodov iz cevi proizvajalcev Svobodny Sokol Rusija, Sertubi Italija, Hanyco Iran, Electrosteel Indija in to v kombinaciji s fazonskimi kosi proizvajalcev HANYCO Indija, MZT Skopje, MIV Varaždin in MATERBUD Poljska. Tudi navezovalni vodovod DN 250 Mrzlek-Solkam-Prelesje, kamor se bo priključil vodovod, ki je predmet tega JN, je bil zgrajen z cevmi proizvajalca SAINT GOBAIN PAM, in fazonskimi kosi proizvajalcev MIV Varaždin, Pradinsa

Francija, Electrosteel Indija in to z fiksnimi in vrtljivimi prirobnicami. Vodovodi že več let brezhibno delujejo tako v mehanskem kot sanitarnem pogledu.

Vprašanje št. 3:

»Ali dovoljete vgradnjo fazonskih kosov s fiksnimi prirobnicami? Obrazložitev. Ta zahteva se je v javnonaročniški praksi pojavila kot rezultat prizadevanj za omejitev delovanja konkurence, ker je proizvajalec cevi in fazonskih kosov z vrtljivimi prirobnicami samo eden. Izvajalci dobro vedo, da se pri izgradnji vodovodov pojavijo tudi zahteve izključno po vrtljivih prirobnicah. kot npr pri spojih z armaturami, hidranti in N kosih. Ni pa potrebe po zahtevi, da morajo imeti vsi fazonski kosi vrtljive prirobnice. Naročnik je sam izdal namero po prireditvi zahtev za proizvajalca SAINT GOBAIN PAM, saj fazonske kose FF dovoljuje vgradnjo z fiksnimi prirobnicami, ker z vrtljivimi prirobnicami SAINT GOBAIN PAM nima v programu.

Vprašanje št. 4:

Ali dovolite vgradnjo enakovredni zasunov? Pozivamo, da slednje v skladu z ZJN-3 pripišete k objavljenim zahtevam.«

Vprašanje št. 20:

»V splošnih zahtevah, ki jih morajo zadovoljiti cevi NL in fazonski kosi, navajate certifikat za preizkus kvalitete spoja obojčnih tesnil skupaj s cevmi in fazoni. Prosimo, da navedete po katerem standardu naj se opravijo preiskave, sicer takega splošnega certifikata ni moč pridobiti. Ali lahko namesto zahtevanega certifikata SIST EN 545:2011 priložimo certifikat SIST EN 545:2010?«

Vprašanje št. 21:

»[...] Naročnik bi se moral opirati na standarde ki omogočajo izvedbo projekta in ne na nadstandardne , dodatne zahteve. Slednje pomeni monopolni položaj le enega zastopnika v Sloveniji, za naročnika pa posledično bistveno višjo ceno materialov - do 35 % Zato zahtevamo, da se splošne zahteve spremenijo v smislu:

- da dovoljuje vgradnjo cevi z notranjo zaščito iz cementa po standardu SIST EN 545:2010 in povezanem standardu SIST EN 197-1,
- da se dovoli vgradnjo cevi in fazonskih kosov, ki niso od istega proizvajalca, vendar skladno z standardom EN 545,
- da se dovoli vgradnjo fazonskih kosov z fiksnimi prirobnicami, saj montažerju/ponudniku vrtljiva prirobnica pomeni le višjo ceno in omejevanje nabavnih poti. Zahteva je upravičena le v primeru montaže N kos za hidrant, koje cevovod v naklonu,
- da se dovoli vgradnjo enakovrednih zasunov, kjer imamo kvalitetnega proizvajalca tudi v Sloveniji in slednji uspešno izvaža po vsej Evropi. [...]

Naročnik je na vprašanja št. 19, 20 in 21 odgovoril v sklopu istega pojasnila:

»Naročnik je že v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določil, da mora ponudnik v ponudbi upoštevati kakovostni razred materialov in opreme določene s projektno dokumentacijo in v ponudbi navesti ponujeni proizvod, če je to primerno. Ločeno lahko ponudnik ponudi tip proizvoda, ki mora biti enakovreden projektno predvidenim s tem, da upošteva možnost, da se investitor odloči za izbor proizvodov, ki so projektno predvideni. Prav tako je naročnik že v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določil: »Kjer je v ponudbenem predračunu naveden proizvajalec ali proizvod (kot npr.) ponudnik lahko ponudi enakovreden proizvod razpisanemu, ki pa mora izpolnjevati vse tehnične in ostale zahteve ali boljši«, kar je v skladu z

določbami ZJN-3. Nadalje naročnik odgovarja: Standardi so EN 545-2010 in SIST EN545-2011; oba sta veljavna, le da je en original EU in drugi privzeti SI cementna obloga mora biti narejena s pitno vodo, cement tipa CEM III ex BFC pa mora biti v skladu z EN197-1 z CE oznako (certifikat). Naročnik vezano na zastavljeno vprašanje pojasnjuje, da je zahteva naročnika strokovno in objektivno upravičljiva zaradi česar ni utemeljeno stališče zastavljavca vprašanja, da je zahteva pretirano omejujoča ali kakorkoli drugače v nasprotju z veljavno javno-naročniško zakonodajo in uveljavljeno prakso Državne revizijske komisije. Dejstvo je namreč, da se je notranja cementna obloga iz mešanice večine Blast Furnace (plavžnega) cementa in manjšega dela Portland cementa pri večini evropskih proizvajalcev cevi iz duktilne litine izkazala kot najbolj primerna za uporabo transporta vode. Iz naslova večje odpornosti na substance raztopljene v vodi, je Blast Furnace cement boljši od Portland cementa in iz tega naslova je zahtevana najboljša kombinacija mešanice. Naročnik zaradi navedenega zahtev po CEM III notranji zaščiti duktilnih cevi v vseh sklopih ne bo spreminjal. Obojni spoji so najšibkejši člen vsakega cevne sistema. To je glavni razlog, da želi naročnik maksimalno zmanjšati vsa tveganja. Na način tako povečane zanesljivosti sistema želi naročnik podaljšati pričakovano življenjsko dobo, zmanjšati tveganja možnih okvar na minimum in s tem posledično stroške v življenjski dobi sistema. Zahtev v razpisni dokumentaciji ne bomo spreminjali. Z izpolnjevanjem zahteve je zagotovljena ustrezna kvaliteta spoja in s tem funkcionalnost ter zanesljivost celotnega sistema cevi skupaj s fazonskimi kosi. Na tržišču obstaja več proizvajalcev, ki ponujajo takšen sistem, zato je konkurenca po mnenju naročnika zagotovljena. Ponudnik mora ponuditi standardne prirobnične fazonske kose z vrtljivo prirobnico, saj to olajšuje kasnejše posege na inštalaciji, kakor tudi olajša montažo izvajalcu. Edini fazonski kosi za katere tehnično ne zahtevamo vrtljivih prirobnic so FF kosi različnih dolžin. Ponudite lahko kateregakoli proizvajalca, ki izpolnjuje zahteve v razpisni dokumentaciji. Zahtev v razpisni dokumentaciji ne bomo spreminjali.«

Državna revizijska komisija je najprej obravnavala očitke, ki se nanašajo na naročnikovo zahtevo, v skladu s katero morajo biti ponujene cevi in fazonski kosi od istega proizvajalca.

Med vlagateljem in naročnikom ni spora, da je standard, ki se uporablja za cevi in fazonske kose isti, in da gre v tem primeru za standard SIST EN 545:2011. Vlagatelj in naročnik se prav tako strinjata, da je fazonski kos proizvajalca A, ki je proizveden v skladu s tem standardom, kompatibilen s cevjo proizvajalca B, če je ta prav tako proizvedena v skladu s tem standardom. Vlagatelj in naročnik sta si edina tudi v tem, da so spoji najšibkejši člen vsakega cevne sistema. Med njima tudi ni spora, da je naročnik na več istovrstnih projektih (med drugim tudi v preostalem vodovodnem sistemu, ki se napaja iz črpališča Mrzlek) uporabil cevi različnih proizvajalcev v kombinaciji s fazonskimi kosi prav tako različnih proizvajalcev.

Vlagatelj našteva naročnikove tehnične zahteve in očita naročniku, da jih v povezavi s sporno zahtevo izpolnjuje le preferirani proizvajalec (Saint-Gobain PAM). Zatrjuje, da naročnik pri istovrstnih projektih, kjer so bile dovoljene cevi in fazonskih kosi različnih proizvajalcev, vodovodi že več let brezhibno delujejo tako v mehanskem, kot sanitarnem smislu, zato je zahteva pretirana in nezakonita. Nasprotno se naročnik z vlagateljem ne strinja in zatrjuje, da je tehnične specifikacije določil tako, da vsem gospodarskim subjektom zagotavljajo enak dostop do razpisanega javnega naročila, saj je dopustil, da so poleg primeroma navedenih proizvodov, ponujeni tudi enakovredni produkti. Navaja tudi, da želi z izpodbijano zahtevo zagotoviti neoporečnost pitne vode, povečati zanesljivost sistema, podaljšati njegovo življenjsko dobo ter doseči enovito kvaliteto sistema, učinkovito dobavljivost rezervnih delov in lažje uveljavljanje morebitnih reklamacij.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik sicer res na več mestih v razpisni dokumentaciji zapisal, da lahko ponudniki, poleg primeroma navedenih proizvodov, ponudijo tudi druge enakovredne proizvode. A obenem je naročnik v razpisni dokumentaciji (in ponovno tudi z

zgoraj citiranim odgovorom) navedel, da ponudnik lahko takšne produkte ponudi »ločeno« ter da so bo investitor (torej naročnik) vseeno lahko odločil za izbiro projektne predvidenih proizvodov. Navedeno pa pomeni, da je možnost ponudbe enakovrednih produktov zgolj formalna in navidezna, saj morajo ponudniki tudi v tem primeru še vedno ponuditi tudi referenčne izdelke. Poleg tega je naročnik na vprašanje enega izmed potencialnih ponudnikov, *»ali lahko ponudi enakovredne fazonske kose drugega proizvajalca po standardu EN 545:2010«*, navedel, da *»je vprašanje preuranjeno, saj je to stvar izvedbe naročila in se zato lahko naročnik (projektant/nadzor) do tega opredeli šele po pregledu ponujenega materiala in spremljajoče dokumentacije v času izvedbe projekta«*, le nekaj minut kasneje pa je odgovoril drugače, a zopet nejasno, in sicer, *»da na tržišču obstaja več proizvajalcev, ki ponujajo takšen sistem, zato je konkurenca zagotovljena«* in še, *»da lahko ponudniki ponudijo kateregakoli proizvajalca, ki izpolnjuje zahteve v razpisni dokumentaciji«*.

Pregled razpisne dokumentacije pokaže, da naročnik v njej (v obrazcih, ki so jih morali izpolniti in predložiti ponudniki) ni predvidel vpisa proizvajalca ponujenih cevi in fazonskih kosov. Ponudniki so morali (najverjetneje tudi v ta namen) podpisati Obrazec št. 4 (Izjava o sprejemanju pogojev in upoštevanju veljavnih predpisov), s čimer so se med drugim zavezali, da *»bodo pri vgradnji vseh materialov in opreme upoštevali vse zahteve naročnika, zahteve, ki so navedene v tehničnih specifikacijah, projektni dokumentaciji in obrazcu predračuna in da bodo vsi vgrajeni materiali in oprema ustrezali vsem zahtevam naročnika v tehničnih specifikacijah, projektni dokumentaciji in obrazcu predračuna ter vsem veljavnim predpisom, normativom in standardom, ki veljajo za objekte in opremo, ki je predmet investicije, v Republiki Sloveniji«* ter da bodo *»v primeru zahteve naročnika, dostavili dokazilo ali listino, iz katere bo izhajala resničnost vseh navedb«*. Vpisa proizvajalca ponujenih cevi in fazonskih kosov naročnik ni predvidel niti v ponudbenem predračunu oziroma v Specifikaciji predračuna (Obrazec št. 13), kamor so morali ponudniki vpisati le cene na enoto mere in skupne cene za razpisane količine, v postavkah, ki se nanašajo na dobavo cevi in fazonskih kosov, pa naročnik tudi ni navedel referenčnega produkta oziroma referenčnega proizvajalca. Poleg tega vlagatelj v zvezi s tem upravičeno opozarja, da v Specifikaciji predračuna ni predvidenega prostora za ločene produkte enakovrednih proizvodov. Iz zgoraj citiranega odgovora, ki ga je naročnik podal na vprašanja št. 19, 20 in 21, pa tudi nejasno izhaja, da morajo ponudniki ponujene proizvode v ponudbi navesti le, *»če je to primerno«*. Vse navedeno se posledično odraža tudi v prejetih ponudbah. Naročnik je namreč v obravnavanem primeru prejel dve ponudbi in jih tudi že odprl, vendar iz njiju ni mogoče ugotoviti, katerega (katere) proizvajalca (proizvajalce) cevi in fazonskih kosov sta ponudila sodelujoča ponudnika.

Državna revizijska komisija sicer razume naročnika, da želi z izpodbijano zahtevo zagotoviti neoporečnost pitne vode, povečati zanesljivost sistema, podaljšati njegovo življenjsko dobo ter doseči enovito kvaliteto sistema, učinkovito dobavljivost rezervnih delov in lažje uveljavljanje morebitnih reklamacij. A ob zgoraj predstavljeni razpisni dokumentaciji, ki ni le nejasna, pač pa tudi ni zahtevala od ponudnikov, da vpišejo proizvajalce dveh najpomembnejših sestavnih delov vodovodnega sistema (cevi in fazonskih kosov), se te naročnikove navedbe izkažejo kot splošne in pavšalne. Povedano drugače. Čeprav se naročnik zaveda, da so cevi in fazonski kosi vodovodnega sistema ključni sestavni deli vodovodnega sistema, in kljub temu, da se sporna zahteva nanaša na ponudnike in ponudbo, pa od ponudnikov ni zahteval, da proizvajalce teh delov navedejo že v ponudbi. Da so iz navedenega razloga naročnikove navedbe neprepričljive in pavšalne velja še toliko bolj v obravnavanem primeru, saj med vlagateljem in naročnikom sploh ni spora o tem, da je fazonski kos proizvajalca A, ki je proizveden v skladu s standardom SIST EN 545:2011, kompatibilen s cevjo proizvajalca B, če je ta prav tako proizvedena v skladu z navedenim standardom. Vlagatelj tudi pravilno opozarja, da se tesnost vseh spojev v izgrajenem vodovodnem sistemu testira s tlačnim preizkusom, ki ga mora zagotoviti izvajalec vodovoda. Navedeno pa pomeni, da so nekvalitetni spoji lahko zlasti posledica nestrokovnega ravnanja izvajalcev oziroma neupoštevanja proizvajalčevih navodil pri njihovi vgradnji. Poleg tega bo dal

izvajalec (ponudnik) naročniku garancijo ne glede na proizvajalca, naročnik pa v zvezi s tem tudi ne bo v pogodbenem odnosu s proizvajalcem, saj je uveljavljanje garancijskih in reklamacijskih zahtevkov naloga izvajalca. Naročnika torej v primeru, če bosta fazonski kos in cev od različnih proizvajalcev, med drugim skrbi tudi učinkovito uveljavljanje reklamacij oziroma garancijskih in pogarancijskih zahtevkov. Čeprav je vlagatelj opozoril na več naročnikovih istovrstnih projektov, pri katerih so bile uporabljene cevi različnih proizvajalcev v kombinaciji s fazonskimi kosi različnih proizvajalcev, pa naročnik v sklepu, s katerim je odločil o vlagateljevemu zahtevku za revizijo, ni navedel niti enega primera, v katerem bi prišlo do kakršnekoli okvare, (oteženega) uveljavljanja reklamacijskih zahtevkov oziroma do prelaganja odgovornosti med proizvajalcema cevi in fazonskih kosov. Nenazadnje pa bi do prelaganja odgovornosti med proizvajalcema cevi in fazonskih kosov lahko prišlo tudi v obravnavanem primeru, saj je naročnik izrecno dovolil, da lahko ponudniki ponudijo kateregakoli proizvajalca fazonskih kosov (FF kosov) različnih dolžin - torej tistih fazonskih kosov, za katere tudi ni zahteval vrtljivih prirobnic.

Naročnik v vlogi, ki jo je Državna revizijska komisija prejela dne 16. 6. 2023, sicer pravilno navaja, da je na trgu vsaj pet proizvajalcev sistemov, torej cevi in fazonskih kosov. Z navedenim se namreč strinja tudi vlagatelj. A bistvo predmetnega očitka je v tem, da razen enega izmed njih, preostali ne morejo izpolniti vseh tehničnih zahtev, ki so postavljene za cevi in fazonske kose in zato ne morejo konkurirati za razpisani posel, navedeno pa je razvidno iz zahtevka za revizijo oziroma iz razpredelnice, ki jo je v zahtevku za revizijo predstavil vlagatelj.

Drugi vlagateljev očitek se nanaša na zahtevo, v skladu s katero morajo biti cevi na notranji strani zaščitene s cementno oblogo v skladu s SIST EN 545:2011 - cementna obloga mora biti narejena s pitno vodo, cement III-B ex BFC pa mora biti v skladu z EN 197-1 s CE oznako - certifikat (naročnik je izpodbijano in zgoraj že citirano zahtevo postavil znotraj zahtev, ki se nanašajo na cevi - na 4., 31. in 39. strani dokumenta »Specifikacija predračuna«).

Državna revizijska komisija uvodoma ugotavlja, da je vlagatelj očitno spregledal, da je naročnik navedeno zahtevo, ki se je prvotno nanašala le na cement III-B ex BFC, z zgoraj citiranim odgovorom razširil na vse cimente tipa A, B in C, ki spadajo v skupino plavžnih cementov CEM III po standardu EN 197-1. Poleg tega je naročnik k sklepu, s katerim je vlagateljev očitek v tem delu zahtevka za revizijo zavrnil, priložil še priloge B in C, iz katerih je razvidno, da tudi proizvajalca Sertubi (Jindal) in Hanyco proizvajata cevi, ki so na notranji strani zaščitene s cementno oblogo v skladu s SIST EN 545:2011.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo sicer povzema »*izsek iz prejetega odgovora Slovenskega instituta za standardizacijo*«, vendar iz navedenega pojasnila ne izhaja (kot to zatrjuje vlagatelj), »*da je uporaba CE certifikata aplikativna zgolj za primere prodaje cementa kot finalnega proizvoda in ne za namene surovine za izdelavo cementne malte v finalnem proizvodu cevi*«. Poleg tega je vlagatelj v vlogi, s katero se je opredelil do naročnikovih navedb, povzel tudi elektronsko sporočilo direktorja družbe *Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica d.d.*, vendar tudi iz navedenega elektronskega sporočila ne izhaja, »*da je naročnikova zahteva po točno določenem tipu cementne obloge neutemeljena*«.

Kot že izhaja iz te obrazložitve, je naročnik sporno zahtevo s podanim odgovorom razširil na tri cimente tipa A, B in C, ki spadajo v skupino plavžnih cementov CEM III po standardu EN 197-1, na naveden odgovor pa je naročnik opozoril vlagatelja tudi v sklepu, s katerim je odločil o zahtevku za revizijo. Naročnik je priložil tudi dokumenta dveh proizvajalcev (Sertubi (Jindal) in Hanyco), iz katerih je razvidno, da oba proizvajata cevi, ki so na notranji strani zaščitene s cementno oblogo v skladu s SIST EN 545:2011. Kljub temu se vlagatelj ni opredelil do teh naročnikovih navedb in prilog, saj je tudi tokrat navedel, da naročnik zahteva točno določen tip cementne podloge. V zvezi s tem je tudi zgolj pavšalno navedel, »*da je popolnoma nelogično,*

nerazumljivo, neutemeljeno, nepravilno in nedopustno, da naročnik lokalnega vodovoda ne dopušča vgradnje istih tipov cementa, kot se dovoljujejo v vsem preostalem vodovodnem sistemu, ki se napaja iz črpališča Mrzlek«. Vlagatelj pa pri tem ne pojasni, kateri tipi cementa so bili uporabljeni v ceveh vodovodnega sistema črpališča Mrzlek oziroma kateri tipi cementa (in zakaj) naj bi bili v konkretnem primeru še dovoljeni. Za razliko od vlagatelja, je naročnik je dovolj prepričljivo pojasnil, da je izpodbijana zahteva objektivno opravičljiva že iz razloga, ker dovoljuje tri tipe cementa (A, B in C), ki spadajo v skupino plavžnih cementov CEM III po standardu EN 197-1. Poleg tega je tudi pojasnil, da se je notranja cementna obloga iz mešanice večine Blast Furnace (plavžnega) cementa in manjšega dela Portland cementa pri proizvajalcih cevi iz nodularne litine izkazala kot najbolj primerna za uporabo transporta vode oziroma da je iz razloga večje odpornosti na substance, raztopljene v vodi, Blast Furnace cement boljši od Portland cementa in je zato zahtevana najboljša kombinacija obeh. Ker vlagatelj po drugi strani z navedbami ni presešel ravni pavšalnega zatrdjevanja, temu njegovemu očitku zato na podlagi pravila o povezanosti trditvenega in dokaznega bremena ni mogoče slediti.

Ob vsem navedenem je potrebno ugotoviti, da je vlagatelj z zahtevkom za revizijo uspel izkazati, da je naročnikova zahteva, v skladu s katero morajo biti cevi in fazonski kosi od istega proizvajalca, ne le nejasna, pač pa tudi, da naročniku v zvezi z njo ni uspelo izkazati objektivno opravičljivih in strokovno utemeljenih razlogov, ki bi takšno omejevanje opravičili. Z opisanim je naročnik posegel v načelo transparentnosti (6. člen ZJN-3), kršil pa je tudi določilo šestega odstavka 68. člena ZJN-3 ter posledično načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki (5. člen ZJN-3), načelo enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) in načelo sorazmernosti (8. člen ZJN-3).

Ker je v konkretnem primeru rok za prejem ponudb že potekel, poleg tega je naročnik prejeti ponudbi že odprl, ugotovljene kršitve pri oblikovanju določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ni mogoče sanirati z milejšim ukrepom (tj. z delno razveljavitvijo postopka), zato je Državna revizijska komisija postopek oddaje javnega naročila razveljavila v celoti.

V skladu s tretjim odstavkom 39. člena ZPVPJN daje Državna revizijska komisija naročniku napotke za pravilno izvedbo postopka. Ker je Državna revizijska komisija razveljavila celoten postopek oddaje javnega naročila, naročnika napotuje, naj v primeru, če se bo odločil izvesti nov postopek oddaje javnega naročila, pri oblikovanju določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ravna v skladu z ZJN-3 in temeljnimi načeli javnega naročanja, pri tem pa naj upošteva tudi ugotovitve Državne revizijske komisije, kot izhajajo iz tega sklepa.

S tem je odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa utemeljena.

Vlagatelj je v zahtevku za revizijo zahteval povračilo stroškov pravnega varstva, in sicer vračilo takse (2.000,00 EUR). Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku, vključno s takso (relevantni del prve povedi tretjega odstavka 70. člena ZPVPJN).

Ker je vlagatelj z zahtevkom za revizijo uspel le delno (to je v enem izmed dveh očitkov), je Državna revizijska komisija odločila, da se vlagatelju, v skladu z doseženim uspehom v postopku, ki ga glede na postavljeni zahtevek ocenjuje na eno polovico, povrne polovica potrebnih stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva, to je 1.000,00 EUR (drugi odstavek 154. člena ZPP v povezavi s prvim odstavkom 13. člena ZPVPJN).

Naročnik je dolžan vlagatelju stroške v navedeni višini povrniti v 15 dneh po vročitvi tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila, pod izvršbo. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

S tem je odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa utemeljena.

Pravni pouk: Zoper to odločitev upravni spor po 39.a členu ZPVPJN ni dovoljen.

Predsednik senata:
Marko Medved, univ. dipl. prav.
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

v spis zadeve, tu.